

πήγαινε... ἡ σύζυγός σου δὲν εἶναι πλέον ἐγωῖστρια καὶ τυρρανική. Μ' ἐγλυκοφίλησε καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μείνῃ μαζί μου μὰ ἐγώ... διὰ νὰ μὴ νομίσῃ ὅτι τὸν ὑποπτεύομαι... ἐπέμεινα τόσῳ πολὺ, ὥστε πῆρε τὸ καπέλο του καὶ ἔφυγε... Οἱ καὶ- μένοι οἱ ἄνδρες! κοπιᾶζουν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἡμεῖς... εἶναι φοβερός ἐγωῖσμός! Τελεία μεταμόρφωσις. Πῶς συνέβη αὐτὸ τὸ θαῦμα!!

— Ἐλα κάθισε ἐδῶ σιμά μου νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα! Εἶθε ὅλοι αἱ σύζυγοι νὰ θβάνουν εἰς τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ὅποιον ἔφθασα ἐγὼ καὶ τόσῳ εὐκολα, ὅπως ἐπεϊσθὴν ἐγὼ.

— Εἶμαι τόσῳ περιεργός. Λέγε...

— Ἐγὼ καθὼς ξεύρεις, ὅλο τοῦ γρίνιαζα τοῦ Γεώργιου καὶ κατάντησε τὸ ὀπῆτι ἀνυπόφορο γι' αὐτόν. Κατ' ἀρχὰς ἐχαμογελοῦσε ἐκεῖνο τὸ ἀγγελικὸ χαμόγελό του καὶ ὑπεδέχετο τὰς ἀδίκους ὑπονοίας μου μὲ τὴν χαριτωμένην εἰρωνείαν του, κατόπιν ἤρχισε νὰ θυμῶνῃ καὶ τώρα τελευταίως ἔφευγεν ὑψόνων τοὺς ὤμους του μὲ ἀδιαφορίαν.

Χθὲς ὁ Γεώργιος ἦτο φαιδρός, ἐτραγωδοῦσεν ὅπως εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ γάμου μας καὶ ἔβάνῃ ἐκτάκτως περιποιητικὸς σ' ἐμένα. Αὐτὰ ὅλα ἐγέννη- σεν εἰς τὸ θῦσαι ἀνήσυχον πνεῦμά του, ὀλόκληρον μυθιστόρημα. Τὸν ἐκρυφόβλεπα μὲ δυσπιστίαν καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος ἤλασθεν ἐνδυμασίαν, ἐγὼ ἀπὸ ἓνα ἐν- στικτὸν ἐπιβλητικὸν ὠθουμένη, πῆγα καὶ ἤρχισα νὰ ἐρευνῶ τὰ θυλάκιά του μὲ ἀγρίαν ἡδονὴν ἀλλὰ καὶ μὲ φόβον. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐγένετο τακτικώτατα, χωρὶς τίποτε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰς ὑπονοίας μου. Ἀχ, Ἀρτεμισία μου, πόνος φοβερώτερος δὲν ὑπάρχει. Μέσα στὰ χέρια μου ἐκρατοῦσα ἓνα κομματάκι χαρτί μυρωμένο, μὲ γράψιμο λεπτὸ καὶ καλλιτεχνικόν. Ἐκεῖ μέσα σ' αὐτὸν τὸν θάκελλον νὰ κλείεται ἡ δυστυχία τῆς ζωῆς σου ὅλης, ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐνοχῆς συζύ- γου ἀγαπητοῦ. Τί μαρτύριον!! Ὡς τώρα ἀπορῶ, ποῦ τὰ δάκτυλά μου τὰ παγωμένα εὗρῃκαν τὴν δύ- ναμιν νὰ σχίσουν τὸν θάκελλον.

Ἐδιάδασα τὰς πρώτας λέξεις... βλέπεις τώρα πῶς τρέμω;

— Ναί, εἶσαι παγωμένη...

— Ἐκεῖνην τὴν στιγμήν ἐκλονίσθην καὶ ἐπεῖα κατὰ γῆς σχεδὸν λειποθυμημένη.

Ὁ Γεώργιος ἔτρεξε καὶ ἐγὼ μὲ τὰ κηρωμένα δά- κτυλά μου τοῦ εἰδεῖσα τὸ γράμμα.

Μὲ παρετήρησε μὲ βλέμματα οἰκτιρομένα· ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του τὴν ἐπιστολήν καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ μὲ ὅλην τὴν καρδίαν του...

— Γελᾷς; εἶπα ἐγὼ μὲ πόνον... γελᾷς, ἐνῶ ἐγὼ ἀποθνήσκω καὶ εἶσαι σὺ ὁ φονεὺς μου.

— Εἶσαι παιδί, λυπούμαι δι' ὅσα ὑπέφερες καὶ δι' ὅσα ὑποφέρεις, μὰ ἐλπίζω τὸ παιγνίδι αὐτὸ νὰ σὲ θε- ραπεύσῃ ἀπὸ τὴν ζυλοτυπίαν σου.

— Δῆμιε, μὴν ὀμιλῇς... θέλω νὰ μὲ στείλῃς ὅτῃ μιτερῖτσα μου... μόνον ἐκεῖνη μ' ἀγαπᾷ... ἄχ... ἄχ...

— Πρέπει νὰ μὲ ἀκούσῃς, εἶπεν, ἐξακολουθῶν νὰ γελᾷ...

Ἦτο τόσῳ μεγάλῃ ἡ ἐξάντλησίς μου, ὥστε ἐνόμι- σεν ὑπακοῆν τὴν σιωπὴν μου.

— Ὁ ἀνεψιός μου ἐνόησε τὸν χαρακτῆρά σου καὶ

μοῦ ὑποσχέθη νὰ σὲ θεραπεύσῃ. Ἐγράψε λοιπὸν αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ τὸ ἔβαλε στὴν τσέπην μου. Δὲν τὸ παρετήρησα διαφορετικά, δὲν θὰ τὸ ἄφηναι καὶ μ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὅποιαν εἶχον νὰ σὲ θε- ραπεύσω, δὲν θὰ ἀπεφάσιζα νὰ σοῦ προξενήσω αὐ- τὴν τὴν μεγάλην λύπην. Τώρα, ἀγάπη μου, μ' ὅλην τὴν λύπην, τὴν ὅποιαν αἰσθάνομαι ποῦ σὲ βλέπω σ' αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἔλα ἐδῶ κοντά μου νὰ μὲ ὑποσχεθῇς ὅτι θὰ διορθωθῇς καὶ δὲν θὰ γείνης πλέον ἀντικείμενον τοιοῦτου ἐμπαιγμοῦ.

Μοῦ εἶπε τόσα πολλὰ καὶ ἄγρια λόγια, ποῦ κατα- κόκκινῃ ἀπὸ ἐντροπὴν ἐξήντησα συγγνώμην καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἥσυχος διὰ τὸν σύζυγόν μου δὲν θὰ ἀνη- συχῶ διὰ τὰς ἀπουσίας του καὶ δὲν θὰ σχολιάζω μὲ τόσῃν ἐπιμονὴν τὰς πράξεις του.

Τί ἐντροπὴ... νὰ μὲ χλευάσουν... τί ἐντροπὴ... Ἀ... φοβερὸ πρᾶγμα... ἡ ἀδίκος ζήλοτυ- πία, τώρα εἶμαι ἥσυχος... κοιμοῦμαι χωρὶς ἐφιάλτας.

* *

— Ἀλλῇ φορὰ μικρούλα μου, νὰ μοῦ τὰ λὲς ὅλα προφορικῶς. Μὴ γράφῃς· σήμερα παρ' ὀλίγον νὰ μὲ καταστρέψῃς. Τί τρέλα, τί μανία σὲ πιάνει μὲ τὴν ἀλληλογραφίαν. Ἄν δὲν μ' ἔδλεπες κάθε μέρα θὰ εἶχες δίκην. Ἐγὼ ἐννοῶ νὰ μὴν ἔχω ἱστορίας σὸτὸ σπῆτί μου.

Αὐτὰ λέγει ὁ κύριος Γεώργιος πρὸς τὴν φίλν του, κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμήν, κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ σύζυ- γός του μετανοεῖ διὰ τὴν ἀδικὸν ζήλοτυ- πίαν της.

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

ΤΡΩΙΚΑ*

Α'.

Παλινοδίαι.

Συνεπεῖρα τῆς φιλικῆς προσκλήσεως τῆς Συντά- ξεως ἐν τοῖς ὑπ' ἀρ. 243 καὶ 244 φύλλοις (τῆς ὑ- μετέρας ἐφημερίδος) λαμβάνω τὴν τόλμην ἐκ νέου νὰ δημοσιεύσω ὀλίγα τινα περὶ τῶν Τρωϊκῶν.

Τὸ ὑπ' ὄψει ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον: « Παλινο- δίαι » δημοσίευμα, θ' ἀκολουθῇσῃ ἀλλὰ δύο, ἦτοι « Β' », Ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα Τροία » καὶ « Γ' », Ὁ Βίρ- χωδ ἐν τῇ ἀρνήσει τῆς τῶν νεκρῶν καύσεως ».

*) Ἐν ἡγουμένῳ φύλλῳ τῆς Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως ἐδημοσιεύσαμεν ἐπιστολὴν τοῦ ταγματάρχου Μπαϊττιγερ σχετι- κὴν πρὸς τὴν περὶ τὰς ἐν Τροίᾳ ἀνακαλύψεις πολεμικῇ. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ ὁ ταγματάρχης ἐξέτιθε ὅτι προσεχῶς θὰ ἐδημοσίευσεν πλείοτερα περὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν τούτου ζητήμα- τος τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Δαίρπελδ ἐν Τροίᾳ γενομένων ἐσχάτως ἀνα- καλύψεων τὰ πλείοτερα ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν ἤδη ἐν τῇ ἐν- ταύθῃ ἐκδομένῃ γερμανικῇ ἐφημερίδι Ὀθωμανικῶ Ταχυδρόμῳ, ἐν ᾗ εἶχον δημοσιευθεῖ καὶ αἱ προηγουμένη σχετικαὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἐξ ἧς μεταφέρομεν εἰς τὰς ἡμετέρας στήλας καὶ τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον νέον δημοσίευμα τοῦ κ. Μπαϊττιγερ.

Ὁ ἀξιότιμος ἀναγνώστης θ' ἀνέγνωσε τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 244 φύλλῳ (τοῦ Ὁθωμ. Ταχυδρομοῦ) ἐπιστολὴν τοῦ κ. Σραϊδερ καὶ τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 248 προσωρινὴν ἀπάντησίν μου. Οὐδεὶς θὰ θελήσῃ νὰ διακωλύσῃ τὸν στρατηγὸν ἀπὸ τοῦ νὰ μεταλλάξῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἐν τούτοις τὸ Συμφέρον αὐτὸ τῆς ἐρεύνης ἀπαιτεῖ ἵνα, ἀνεξαρτήτως ἀτομικῶν παλινωδιῶν, διατηρηθῇ ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ ἀρμόδιος ἐκεῖνος καί, περὶ τῆς διερευνήσεως τοῦ Ἰσραλὶκ προκειμένου, λίαν ἐπᾶξιος συγγραφεὺς καθώρισεν.

Μεταδίδονται εἶναι αἱ ἀνθρώπινοι σκέψεις, οὐδεὶς ὁμῶς δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ πάλιν ἀλήθειαν, ἣν ἀπαξ τῷ κόσμῳ ἀπεκάλυψεν!

Πρὸ ἱκανοῦ χρόνου ὁ διδάκτωρ Χρ. Μπέλγκερ, ὁ γνωστός συντάκτης τοῦ βερολινεῖου φιλολογικοῦ ἐβδομαδιαίου περιοδικοῦ (Philologischen Wochenschrifts) προσέδωκεν εἰς ἐπίσημον ἀνάκλινσιν προτέρας αὐτοῦ δηλώσεως. Τῇ 4 ἰανουαρίου (ν. ἡμ. 1890 εἶχε κυρῆσαι οὗτος ἐν τῷ μνημονευθέντι περιοδικῷ τὰ ἐπόμενα: «Ὁ Βίρχωβ δὲ διὰ τοῦ ὅλου τρόπου, μεθ' οὗ ἐπραγματοῦθαι τὸ ζήτημα ἐν τῷ ἀνθρωπολογικῷ συνεδρίῳ, ὅπου ἐβρόνχει ὅτι διὰ μιᾶς τραχείας λέξεως θὰ ἰδύνατο ν' ἀνατρέψῃ τὴν τοῦ Μπαίττιχερ θεωρίαν, δὲν περιεποίησεν ἑαυτῷ τιμὴν. Τὸ Ἰσραλὶκ ὑπῆρξε πρᾶγματι καὶ ἀναμφισβητήτως ἐπὶ τινα χρόνον τόπος καύσεως νεκρῶν».

Ἀκριβῶς μετὰ ἓν ἔτος, ἦτοι τὴν 4 ἰανουαρίου (ν. ἡμ.) 1891 ὁ διδάκτωρ Χρ. Μπέλγκερ (Dr. Chr. Belger), ἐπιφωνῶν τὸ ἦμαρ τὸν, ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι «καὶ ἐπὶ στιγμὴν ἐθεώρησεν ὡς τόπον καύσεως νεκρῶν τὸ Ἰσραλὶκ».

Ἄς συγχαρῶμεν τῷ διδάκτορι Μπέλγκερ ἐπὶ τῇ πρὸ τοῦ πάπα Βίρχωβ ὑποκλίσει αὐτοῦ! Οὐδὲν ὀφείλει αὐτῷ τὸ ζήτημα τοῦ Ἰσραλὶκ. Ἀλλ' ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὅταν καὶ ὁ στρατηγὸς Σραϊδερ χάριν τῶν Τρώων συγκαλύπτει πάλιν πρᾶγματα, ἅτινα προηγούμενως ἀπεκάλυψεν.

Ὁ στρατηγὸς Σραϊδερ τῷ 1888 ἐπειράθη ἐν τοῖς Ἀρχεῖοις τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ μηχανικοῦ τοῦ στρατοῦ τοῦ γερμανικοῦ κράτους (σ. 145. 232. 300) νὰ ἀρυσθῇ ἐκ τῶν τοῦ Σλῆμαν ἀνασκαφῶν ὠφελήματα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ὀχυρωματικῆς τέχνης, ἀποκαλέσας καὶ τὰς Μικύνας, τὴν Τίρυνθα καὶ τὸ Ἰσραλὶκ - Τροίαν, τὰ τρία ἀρχαιότατα μνημεῖα τῆς περὶ τὴν ἀνέγερσιν φρουριῶν τέχνης.

Τῷ 1892 ὅμως μετέβαλε γνώμην, ἀπαλείψας πάλιν τὴν Ἰσραλὶκ - Τροίαν ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν μνημείων τούτων. Ἡ πραγματεία αὕτη εἰρίσκεται ἐν τοῖς αὐτοῖς «Ἀρχείοις» (φυλλάδι. φεβρ. τοῦ 1892) ὅπου, ἐν σ. 66 λέγεται: «Τὸ ἐφ' ἡμῖν δὲν εὑρομεν ἐν τῇ Τροίᾳ τοῦ Σλῆμαν ἰδιάζον τι ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ἱστορίας τῆς ὀχυρωματικῆς, τὸ μόνον δὲ σχεδὸν ὅπερ εἶδομεν εἶναι πολύγωνον περιτείχισμα ἢ μᾶλλον τὸ ὑποικοδόμημα (Uterbau) αὐτοῦ, φέρον χαρακτῆρα ἐνὸς ἐν εἰδει ἐρείσματος τείχους μετατρέποντος τὸν ἀκανόνιστον κρημνὸν εἰς ἀνδρῶνα. Ἡμεῖς δὲν ἀνεγνωρίσαμεν ὡς τοιοῦτους τοὺς πύργους, οὓς ὁ Δαϊρ-πφελὸ ἀνήγαγεν εἰς τὸ τεῖχος» ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν κρινόμενα αἱ ὡς πύργου θεωρούμεναι προσερχοῦν τοῦ

τείχους δύνανται νὰ θεωρηθῶσι μόνον ὡς ἀντηρίδες».

Πράγματι δὲ πῶς δύναται νὰ γείνη αὐτόθι λόγος περὶ πύργων!

Ὁ στρατηγὸς δὲν ἀναγνωρίζει πύργους, ἐπιλέγων μάλιστα (Bauzeitung τῆς 9 μαΐου '91): «Δυσχερῶς ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀρχιτέκτων ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ τὰς προσερχοῦσας ταύτας ὡς ἄλλο τι ἢ ἀντηρίδας, σπηθείδας πρὸς ταιγῶσιν τοῦ τείχους».

Τοὺς μετὰ πύλων πύργους ἀποκαλεῖ ὁ στρατηγὸς «ἀποκνήματα φαντασίας» (Ἀρχεῖα, 1892 σ. 97) τὴν δὲ παρατήρησίν μου, ὅτι ἂν ἦτο φρούριον τότε αἱ εἰσοδοὶ (ἐπτὰ τὸν ἀριθμὸν!) θὰ ἦσαν πλείονες ἢ ὅσαι θὰ ἀπρτοῦντο, θεωρεῖ «ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς (ὀχυρωματικῆς) μηχανικῆς λαμπρᾶν» (Ἐφημ. τοῦ Φῶς ἀρ. 213, τοῦ ἔτ. 1891), προστίθουσιν ὁμῶς «ἀλλ' αἱ πύλαι δὲν λύουσιν τὸ ζήτημα· καὶ ὁ κ. Μπαίττιχερ ἔχει ἀνάγκην πύλων, ὡς καὶ ἡμεῖς· οὐδεμία δ' ἀνάγκη νὰ ἐμμείνωμεν ἐν τούτῳ». Ὑπολείπεται λοιπὸν μόνον «τὸ περιτείχισμα, ἢ ἀκριβέστερον τὸ ὑποικοδόμημα αὐτοῦ, ὅπερ φέρεται χαρακτῆρα τείχους, κατεσκευασμένου χάριν ἐρείσματος», ἀλλὰ τὸ περιτείχισμα δὲν εἶναι πλῆρες, τοῦθ' ὅπερ ὁ ἀπῆρτεϊτο προκειμένου περὶ φρουρίου.

«Εἰς ἐξέτασιν ὑπὸ ἐποψὴν τῆς ὀχυρωματικῆς δύναται νὰ ὑποβληθῇ μόνον ἡ ζώνη τοῦ ἐκ τείχους κύκλου, ὅστις ἀποτελεῖται ἐξ ἀναμφισβητήτων τειχῶν ἐν εἰδει ὑποβλημάτων (Futthermauer) καὶ ἐρείσματος ἀνδρῶνα (Terrassenstützmauer), ποικιλλόντων τὸ ὕψος (ἀπὸ 1 — 10 μέτρ.)», λέγει ὁ στρατηγὸς Σραϊδερ, παρατηρῶν ταῦτοχρόνως ὅτι ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ ἀπαντᾷ χάσμα πλάτους 300 περίπου μέτρων.

(Ἀκολουθεῖ).

Γ. Κ. Λαζαρίδης.

ΛΙΝΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Δάκρυα καὶ δροσός.

VIII.

Ἡ συγκίνησις αὐτοῦ ἐν τούτοις ἀλλαχού εἶχε τὴν αἰτίαν αὐτῆς: Ἐμελλε νὰ παραστῇ οὐχὶ πλέον ἐν τῷ ἐπισήμῳ τίτλῳ τοῦ καθηγητοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀπλῶς κοινωνικῷ τίτλῳ τοῦ εἰς τὴν ἐσπερίδα προσκεκλημένου, ἀπέναντι τῆς Εὐχῆς δὲ Μαλφάρ.

— Μέχρι τοῦδε, ὅσον δῆποτε καὶν προσεπάθησε νὰ καταπνίξῃ τὴν ιδέαν, ὅσον δῆποτε καὶν ἐπέμεινε ἵνα διαψεύσῃ τὴν κρυφίαν συναίσθησιν τῆς καρδίας αὐτοῦ, ὁ Ἰωάννης παρετήρησε καὶ διέγνω μεταλλαγὴν τινα ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς τῆς ἀγαπωμένης κόρης συμπεριφορᾶς. Τὰ θέματα αὐτῆς ἦσαν πολλῶ μακρότερα καὶ πολλῶ μᾶλλον πεφροντισμένα ἢ πρότερον. Ἐν καιρῷ τοῦ μαθήματος πλέον ἢ εἰκοσάκις εἶχε συναντήσῃ τὸ γλυκὺ καὶ διαυγὲς βλέμμα προσηλούμενον ἐπ' αὐ-

*) Ἰδ. ἀριθ. 4, σελ. 79—80.